TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Trao truyền lòng biết ơn và niềm tự hào dân tộc

11:32 18/07/2026

Tháng Bảy về. Trên những nghĩa trang liệt sĩ trải dài từ bắc vào nam, những ngọn nến tri ân được thắp lên trong không gian trầm mặc, linh thiêng. Trước những hàng bia mộ, mỗi nén hương, mỗi nhành hoa đều gửi gắm lòng biết ơn thành kính. Đây cũng là dịp để mỗi cá nhân ý thức sâu sắc hơn về giá trị của độc lập, tự do, những điều phải đánh đổi bằng máu xương và tuổi thanh xuân của biết bao thế hệ cha anh.

Đại tá Nguyễn Công Huy, cựu phi công tiêm kích MiG-21 giao lưu cùng các độc giả nhỏ tuổi tại Góc đọc cuối tuần của Nhà xuất bản Kim Đồng

Thắp sáng đạo lý "Uống nước nhớ nguồn"

“Uống nước nhớ nguồn”, “ăn quả nhớ người trồng cây” là đạo lý tốt đẹp của dân tộc ta, đã tồn tại qua hàng nghìn năm dựng nước và giữ nước. Với một dân tộc từng đi qua nhiều cuộc chiến tranh vệ quốc, đạo lý ấy càng có ý nghĩa đặc biệt, bởi phía sau nền hòa bình hôm nay là sự hy sinh của hàng triệu người con ưu tú.

Nhận thức sâu sắc điều đó, Đảng và Nhà nước luôn xác định công tác đền ơn đáp nghĩa, chăm lo người có công với cách mạng là nhiệm vụ trọng đại, thường xuyên, lâu dài của cả hệ thống chính trị. Năm 2026, cả nước kỷ niệm 79 năm Ngày Thương binh-Liệt sĩ (27/7/1947-27/7/2026), đồng thời bước vào giai đoạn chuẩn bị hướng tới dấu mốc kỷ niệm 80 năm vào năm 2027.

Ngày 24/6/2026, Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương đã có Kế hoạch 122-KH/BTGDVTW tuyên truyền kỷ niệm 80 năm Ngày Thương binh-Liệt sĩ. Kế hoạch nhấn mạnh mục đích tuyên truyền sâu rộng ý nghĩa lịch sử, chính trị, xã hội và nhân văn của Ngày Thương binh-Liệt sĩ; giáo dục truyền thống yêu nước, chủ nghĩa anh hùng cách mạng, đạo lý "Uống nước nhớ nguồn", "Đền ơn đáp nghĩa"; nâng cao nhận thức, trách nhiệm, sự tri ân của cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân đối với các anh hùng, liệt sĩ và công tác chăm sóc người có công với cách mạng.

"Chiến dịch 500 ngày đêm đẩy mạnh tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ" (triển khai từ ngày 15/3/2026 đến 27/7/2027) đã tạo nên một khí thế hành động mạnh mẽ trong toàn hệ thống chính trị. Đây không chỉ là nhiệm vụ chính trị mà còn là mệnh lệnh từ trái tim, thể hiện trách nhiệm thiêng liêng của Đảng, Nhà nước và toàn xã hội, với mục tiêu không để bất kỳ liệt sĩ nào bị lãng quên.

Song hành với các chủ trương lớn là hàng loạt hoạt động thiết thực, nhận được sự quan tâm, vào cuộc sôi nổi của toàn xã hội như chăm lo đời sống thương binh, bệnh binh, gia đình liệt sĩ, Mẹ Việt Nam Anh hùng; tu bổ nghĩa trang, đài tưởng niệm; tổ chức thắp nến tri ân, giao lưu nhân chứng lịch sử, hành trình về nguồn...

Lan tỏa những cách làm mới

Điểm đáng chú ý trong những mùa tri ân gần đây là sự tham gia ngày càng chủ động, sáng tạo của cộng đồng, với nhiều cách làm mới, phù hợp bối cảnh xã hội hiện đại. Chương trình "Tri ân liệt sĩ năm 2026 - Gọi tên những vì sao đất nước" do Hội Hỗ trợ gia đình liệt sĩ Việt Nam phát động, thay vì hình thức nhắn tin qua Cổng Thông tin nhân đạo quốc gia như trước đây, đã chuyển sang nền tảng số, tạo thuận lợi để đông đảo người dân tham gia. Năm 2025, chương trình vận động được hơn 2,1 tỷ đồng, góp phần hỗ trợ đưa 35 hài cốt liệt sĩ về quê hương, giám định ADN, xây dựng và sửa chữa nhà tình nghĩa, tặng quà cho thân nhân liệt sĩ.

Một hướng đi khác đang tạo hiệu ứng tích cực là tri ân qua ứng dụng công nghệ. Dự án phục dựng di ảnh liệt sĩ của nhóm "Màu hoa đỏ" do Lê Văn Phúc khởi

xướng (Hà Nội), hay nhóm phục dựng ảnh Teamlee (Thành phố Hồ Chí Minh) đã mang lại nhiều câu chuyện xúc động, truyền cảm hứng mạnh mẽ. Từ những tấm ảnh cũ chỉ còn lại vài đường nét nhạt nhòa, nhưng bằng kỹ thuật số và công nghệ trí tuệ nhân tạo, các bạn trẻ đã phục dựng chân dung liệt sĩ, trao lại cho gia đình.

Việc số hóa nghĩa trang liệt sĩ cũng mở ra những phương thức lưu giữ và tiếp cận ký ức hiệu quả hơn. Tại phường Bình Thuận (Lâm Đồng), hơn 9.000 bia mộ liệt sĩ đã được số hóa và tích hợp trên hệ thống bản đồ trực tuyến, giúp thân nhân dễ dàng tra cứu thông tin. Ở Nghĩa trang Liệt sĩ Hương Điền (Huế), đoàn viên, thanh niên ngành công nghệ thông tin đã khảo sát, cập nhật tọa độ và dữ liệu từng phần mộ lên bản đồ số. Giá trị lớn nhất của những hoạt động nêu trên đó là thông qua việc tham gia, mỗi người, nhất là người trẻ, với đóng góp dù rất nhỏ, đều cảm nhận mình trở thành một phần trong hành trình gìn giữ ký ức chung của dân tộc.

Giáo dục lòng biết ơn từ những trải nghiệm chân thực

Theo Tiến sĩ giáo dục Nguyễn Thụy Anh, chủ đề tri ân các anh hùng liệt sĩ đã được lồng ghép vào hoạt động trải nghiệm trong Chương trình giáo dục phổ thông mới theo hướng cụ thể, tránh hình thức. Học sinh không chỉ tiếp nhận kiến thức qua sách vở, mà còn được khuyến khích tự tìm hiểu về các gia đình thương binh, liệt sĩ tại địa phương thông qua phỏng vấn, tham quan bảo tàng, xem phim tư liệu. Từ đó, các em chủ động đề xuất những việc làm thiết thực như thăm hỏi Mẹ Việt Nam Anh hùng, chăm sóc nghĩa trang liệt sĩ, sưu tầm bài hát, bài thơ ca ngợi tấm gương những người đã ngã xuống vì Tổ quốc...

Sau mỗi hoạt động, học sinh trình bày kết quả, chia sẻ cảm nhận, qua đó hình thành nhận thức và tình cảm một cách tự nhiên, thôi thúc các em có thêm nhiều việc làm ý nghĩa. Thực tế từ các câu lạc bộ đọc sách, mô hình giáo dục ngoài nhà trường cũng cho thấy hiệu quả của cách tiếp cận lấy trải nghiệm làm trung tâm. Những buổi trò chuyện về lịch sử, những chuyến đi thực tế đến chiến trường xưa, những cuộc gặp gỡ cựu chiến binh,... đã để lại dấu ấn sâu đậm, giúp lịch sử trở nên sống động, gần gũi với giới trẻ.

Theo nhận định của nhà văn Tống Phước Bảo, các sự kiện lớn trong năm qua đã khơi dậy mạnh mẽ lòng yêu nước, tinh thần tự hào dân tộc trong thế hệ trẻ, giúp họ hiểu hơn giá trị của hòa bình. Song vẫn có một bộ phận người trẻ có xu hướng thể hiện lòng tự hào theo phong trào, thiếu sự tìm hiểu sâu về lịch sử và những con người cụ thể phía sau các sự kiện. Điều này đặt ra yêu cầu cần đa dạng hóa hình thức truyền tải, tạo ra những sản phẩm văn hóa, nghệ thuật có chiều sâu, đồng thời xây dựng lực lượng sáng tác trẻ am hiểu tâm lý công

chúng để kết nối hiệu quả hơn với thế hệ của mình.

Những chuyến về nguồn, những tuần lễ phim, triển lãm sách về đề tài chiến tranh cách mạng, hay các dự án nghệ thuật đương đại khai thác ký ức lịch sử... nếu được tổ chức bài bản, thường xuyên, sẽ góp phần làm phong phú thêm "ký ức xã hội", giúp lòng biết ơn được nuôi dưỡng bền vững.

Tri ân các anh hùng liệt sĩ là cách các cá nhân tự soi chiếu vào hiện tại, nhắc mình sống có trách nhiệm hơn với đất nước, với cộng đồng. Lòng biết ơn, khi được trao truyền đúng cách, sẽ trở thành một giá trị bền vững, góp phần làm nên sức mạnh nội sinh của dân tộc trên hành trình phát triển.

Theo Báo Nhân Dân